39e jaargang

Nummer **357** - Maart 2026

'n HOESBREEF

UITGAVE VAN STICHTING HISTORISCHE SOCIËTEIT ENSCHEDE-LONNEKER

Belgische vluchtelingen in Enschede

▲ *Detail van monument voor Belgische vluchtelingen in het Van Heekpark aan de Hengelosestraat, vervaardigd door Albert Termotte. Hij was zelf een van de Vlaamse vluchtelingen die werd opgevangen in Nederland, maar in september 2021 werd het beeld van de sokkel gestolen.*

Foto: **Aebel de Vries**

Begin augustus 1914 trokken Duitse troepen België binnen, om vervolgens om de Magiot-linie heen, langs de Maas, Frankrijk binnen te trekken. Die eerste weken werd er vooral in Zuid-Oost België hard gevochten. Eind september en in oktober begon een heftige strijd om het Noord-Westelijke deel van België. Volgens overlevering drong het geluid van de kanonnen in de hogere luchtlagen door tot in Twente. Op 9 oktober viel Antwerpen en honderdduizenden Belgen vluchtten naar Nederland.

Door **Dick Buursink**

In heel Nederland werden acties opgezet om de vluchtelingen gastvrij op te vangen. Op diezelfde dag heeft burgemeester Edo Bergsma een aantal mensen uitgenodigd om te overleggen wat er gedaan kon worden in Enschede. In eerste instantie dacht men een beroep te doen op de gastvrijheid en vrijgevigheid van onze inwoners. Een comité, met daarin mevr. Scholten-van Heek, J.H. van Heek als voorzitter, G.A. Lasonder als vicevoorzitter, E. Pekema als secretaris en notaris Smid als penningmeester werd geïnstalleerd. Veel vrijwilligers stonden dit comité bij.

Op zondag 11 oktober, om 7 uur in de morgen, rolde een extra trein met vluchtelingen station Enschede binnen. Volgens dit verslag een tafereel om nooit weer te vergeten.

"Een menschenmassa, wie de zorg en de ellende, de vermoeienis, ja, de uitputting, op het gezicht te lezen stond. Die honderdtallen, waaronder ouden van dagen, zoowel als menschen in de bloei hunner jaren, moeders, vaders- en kinderen, het was één stuk ellende."

Op een enkeling na waren de vluchtelingen dus niet in staat zich zelf onderdak te verschaffen en werd in het gebouw in het Volkspark ruimte gevonden om te eten en uit te rusten van de vermoeienissen.

Vervolg op **Pagina 3**

'n HOESBREEF

Stichting Historische Sociëteit Enschede - Lonneker
Deze gratis en interactieve digitale nieuwsbrief van de Historische Sociëteit verschijnt tien keer per jaar.
www.shsel.nl

Redactie 'n Hoesbreef
Ilse van Heerwaarden
Wim Corduwener
hoesbreef@gmail.com
Vorige nummers van 'n Hoesbreef kunt u hier downloaden.

Secretariaat
Frits Barelds
Gareelhoek 39,
7546 MV Enschede. 06 250 860 17
secretaris@shsel.nl

'n Sliepsteen
Contribuanten ontvangen vier keer per jaar ons historisch blad 'n Sliepsteen.
Redactie:
Jan Brummer, 06 2412 02 06
of janbrummer@shsel.nl

Ons documentatiecentrum is te raadplegen in Prismare, ruimte 1.07. Roomweg 167 op **woensdag- en vrijdagmiddag van 14.00 tot 17.00 uur**.

De Stichting Historische Sociëteit Enschede - Lonneker heeft bij de belastingdienst de status van culturele ANBI. Dat betekent dat een gift aan de Sociëteit voor 125 procent kan worden afgetrokken van de inkomstenbelasting en voor 150 procent van de vennootschapsbelasting.
Een ANBI is een algemeen nut beogende instelling.
Onze Historische Sociëteit mag zich culturele ANBI noemen omdat we een instelling zijn die voor minstens 90 procent actief is op cultureel gebied.

Voorjaarsschoonmaak Boerenkerkhof

▶ Het duurt nog een paar weken, maar nu de rust is teruggekeerd op het Boerenkerkhof hebben we zin om de handen weer uit de mouwen te steken. Tijd voor een voorjaarsschoonmaak!

Bij deze nodigen we u alvast van harte uit om mee te helpen. Op zaterdag 21 maart van 10.00 tot 12.00 uur gaan we de graven schoonmaken. Voor koffie, thee en schoonmaakspullen wordt gezorgd. Zoals u van ons gewend bent, wordt u aansluitend van harte uitgenodigd voor een heerlijke lunch. Op deze manier zorgen we er samen met de gemeente én dankzij de steun van de wijkraad en wijkbudgetcommissie voor, dat het Boerenkerkhof er mooi uit blijft zien.

Weet u nu al dat u komt meehelpen? Dan is het fijn als u dat alvast laat weten i.v.m. de catering.
U kunt dit nog aan ons doorgeven tot uiterlijk 15 maart.
We zien u graag op 21 maart!

Met vriendelijke groet namens de werkgroep,

Marjolein Haandrikman
boerenkerkhof@wlzb.nl

De Stichting Historische Sociëteit Enschede-Lonneker zoekt een

Betrokken en integere penningmeester (m/v)

Ben jij enthousiast, zorgvuldig en heb je affiniteit met cijfers? Dan ben jij de nieuwe penningmeester die onze Stichting financieel op koers houdt!

Wat ga je doen?
Als penningmeester ben je verantwoordelijk voor de financiële administratie en zorg je dat alles netjes klopt. Je houdt de bankrekeningen bij, verricht betalingen, verzorgt de facturatie en doet de btw-aangifte. Daarnaast stel je jaarlijks de jaarrekening op en ondersteun je het bestuur met financieel advies.

Wat vragen wij van jou?
Enige kennis van of ervaring met financiën of boekhouding
Nauwkeurigheid en integriteit
Beschikbaarheid van gemiddeld een halve dag per week

Wat bieden wij?
Een zelfstandige en verantwoordelijke rol binnen een enthousiaste organisatie, waarin jouw financiële inzicht echt het verschil maakt. Als vrijwilliger krijg je alle ruimte om mee te denken, te adviseren en bij te dragen aan een gezonde financiële basis. Uiteraard zorgt de huidige penningmeester voor een goede overdracht.
Ben jij de penningmeester die wij zoeken of wil je eerst nog meer informatie? Neem dan contact op met ons bestuur via penningmeester@shsel.nl
We maken graag kennis met je!

Belgische vluchtelingen in Enschede

Vervolg van Pagina 1

Eten en drinken en ook de badinrichting van de firma van Heek werd beschikbaar gesteld. Onderdak werd gevonden in het Volksparkgebouw, Bloemendaal's school aan de Zuiderhagen en in gebouw Tivoli.

Op 14 oktober was het aantal vluchtelingen tot 600 mensen aangegroeid. Er kwam een enorme operatie op gang om al deze mensen te helpen en dat moest, bleek al snel, voor langere tijd. Het Volksparkgebouw en Tivoli moesten al snel weer hun eigen bestemming terugkrijgen en aan de markt lag nog het voormalige R.K. ziekenhuis. Dat kwam beschikbaar. Het van Loenshof, Bloemendaal's school en dit oude ziekenhuis konden langer gebruikt worden.

Kinderen moesten onderwijs en voor de vrouwen werd ook iets bedacht. Onderwijs voor de Belgische kinderen werd in eerste instantie geregeld door de kinderen te verdelen over de klassen van de Kloosterschool. Later werd door een Belgische onderwijzer in een lokaal van de Plein West-Indiëschool les gegeven en vervolgens in de school aan de Kuipersdijk. Er werd een kookschool opgezet aan de Walstraat van waaruit eten werd gedistribueerd. Zelf koken. Zoals zo mooi verwoord in het verslag, "het kwaad der werkloosheid mocht niet voortwoekeren".

Met hulp van de Rockefeller Foundation werden naai- en breiklassen ingericht waar 'voor de Belgen en door de Belgen' kleding werd gefabriceerd in een lokaal van Bloemendaal's school. 15 naaimachines, waarmee in twee ploegen met in totaal uiteindelijk 64 vrouwen kleding werd gemaakt. In het eerste jaar tussen maart 1915 en maart 1916 werden hier 21.500 kledingstukken vervaardigd voor dames, heren en kinderen. Ook aan de oude dames werd een taak toebedeeld namelijk oppassen op de kleinste kinderen. De Belgen verdienden hiermee ook iets, en het verslag laat zien dat veel vluchtelingen met een sommetje spaargeld (ingehouden op hun loon) terugkeerden naar België. Ze betaalden ook mee aan de kosten van de opvang en kregen elk jaar een set kleding.

In 1916 begon het aantal af te nemen en in 1917 zijn de meeste vluchtelingen vertrokken.

Natuurlijk berekende het comité wat de opvang had gekost. De uitgaven voor een Belg in 1914 bedroeg 33 cent per persoon per dag. In 1915 34,5 cent, in 1916 33,5 cent in 1917 36,5 cent.

Zie ook: *'Een nederig blijk van erkentelijkheid'* op **Pagina 10**

▲ ***Een afbeelding uit het verslag van de kookschool dat werd opgezet aan de Walstraat van waaruit eten werd gedistribueerd.***

▲ ***Het in juni 1919 verschenen verslag dat werd uitgegeven door de Commissie voor Belgische en andere uitgewekenen.*** *Met dank aan Reinilde Walter.*

▲ ***Op 1 september 2021 werd het bronzen beeld van de kunstenaar Albert Termote in het Van Heekpark van haar sokkel gestolen.***
De beeldengroep 'Vlaamse Vluchtelingen' was een geschenk van de Belgische bevolking aan Enschede voor het feit dat tijdens de Eerste Wereldoorlog (1914-1918) in Enschede ruim 600 Belgische vluchtelingen zijn opgevangen.
De Hengelose kunstenaar Rinus Morsink bood aan een replica van de beeldengroep te maken. De beeldengroep werd niet meer van brons gemaakt maar van kunsthars en voorzien van een terracottakleur zodat duidelijk werd dat het hier niet om een bronzen beeld gaat.

Suikerzakjes van weleer: **G.H. Smelt N.V.**

Door **Rita van de Wetering**

G.H. Smelt N.V. was later ook bekend als Electro Automatisering Smelt B.V.

Na enkele jaren als elektrotechnicus bij de bekende Enschedese machinefabriek Heemaf te hebben gewerkt, besluit Gerrit Herman Smelt (1895-1950) voor zichzelf te beginnen. Op 1 juli 1919 opent hij aan de Zwedeweg 9 in Enschede Electrotechnisch Bureau G.H. Smelt.

Al in mei 1921 valt uit een advertentie op te maken dat het bedrijf is verhuisd naar het adres Zuiderhagen 82-84. Daar blijft de firma tientallen jaren gevestigd. Het bedrijf groeit uit tot een groothandel in elektrotechnische radio- en verlichtingsartikelen, rijwielonderdelen en ook voor bliksemafleiders kan men bij Smelt terecht. Gerrit wordt een invloedrijk man in het Enschedese zakenleven; hij is onder meer medeoprichter van de Twentse afdeling van de Nederlandse Vereniging van Elektrotechnische Ondernemers, medeoprichter van de Twentse Kabelfabriek in Haaksbergen en de Enschedese afdeling ter bevordering van elektrotechnisch vakonderwijs.

In zijn vrije tijd is hij sportvlieger, medeoprichter en penningmeester van de Twentsche Aero-Club. Daarnaast is hij medeorganisator van tentoonstellingen en evenementen in Enschede zoals de Zevenmijls op erve Zeggelt in 1930.

Wanneer Gerrit in 1950 komt te overlijden, komt het bedrijf in handen van zijn vrouw Hermina Frederika Wissink met wie hij in 1920 in het huwelijk is getreden. Uit dit huwelijk worden twee dochters en een zoon geboren. Ook zij worden mede-eigenaar. Moeder en zoon vormen de directie. De familie woont in het in 1938 gebouwde landhuis 't Walmink aan de Knalhutteweg. Opdrachtgevers voor de bouw zijn Gerrit en/of Hermina. Het huis is gebouwd naar ontwerp van de architect Jansen.

▲ ***Landgoed 't Walmink is gebouwd in 1938 in opdracht van G.H. Smelt en/of Wissink naar ontwerp van de architect Jansen.*** Foto **Stichting Cultureel Erfgoed Enschede**

Foto **Collectie Jospé Enschede**

In 1957 is het adres van het bedrijf Brilstraat 6. Op de begane grond aan de straatzijde is het kantoor gevestigd en erachter het magazijn. Aan de overkant bevindt zich de opslag met installatiematerialen. Vanwege de aanleg van het H.J. van Heekplein worden de panden in de Brilstraat afgebroken en verhuist de firma Smelt in ca. 1964 naar de Boulevard. Het bedrijf zal uiteindelijk uitgroeien tot één van de belangrijkste groothandels in radio- en elektriciteitsartikelen met naast Enschede, ook een vestiging in Amersfoort.

▶ ***Advertentie uit het Twentsch Dagblad Tubantia en de Enschedesche Courant op 22 juli 1932.***

▲ *Een groepsfoto van medewerkers van ProRail Incidententenbestrijding en de MBS Infra.* Foto's **Bas Schenk**

De TET tram verhuist naar het MBS depot in Boekelo

Omdat de tram in de Haaksbergse werkplaats van de MBS behoorlijk in de weg ging staan en het risico van beschadiging te groot werd, is besloten de tram naar het depot in het Enschedese Boekelo te vervoeren. Bijkomend voordeel daarvan is, dat de tram dan ook voor langere tijd naar Enschede terugkeert. Welliswaar niet de stad zelf, maar toch...

Door **Jan Astrego**

De afspraak met de subsidiegevers dat de tram ook eventueel elders ingezet zou kunnen worden, betekende dat het onderstel, in plaats van in het in Enschede gebruikte meterspoor, in het nu overal bij trambedrijven gebruikte normaalspoor moest worden uitgevoerd.

Omdat de opbouw onveranderd bleef was dat een complexe opgave, die met de nodige inventiviteit door het restauratieteam is uitgevoerd.

Dus theoretisch zou de tram op de spoorlijn Haaksbergen-Boekelo hebben moeten kunnen rijden. Op de rechte stukken was dat ook geen probleem. Maar op de emplacementen van Haaksbergen en Boekelo is het een ander verhaal. Het profiel van de tramwielen is een andere dan die van de treinen. Op de wissels zou een ontsporing een te groot risico zijn.

▲ *De tram met op de voorgrond een asbreukwagen en dat is eigenlijk een soort rolschaats of trolley die onder de wielen van de tram wordt geplaatst.*
Verschil tussen trein- en tramspoor.

Een contact met ProRail bracht uitkomst. Op de bij hen aanwezige asbreukwagentjes, bedoeld voor evacuatie van treinstellen, kon het tramstel van Haaksbergen naar Boekelo worden vervoerd. Omdat het project door ProRail als (bij)scholingscursus werd beschouwd werd er met groot materieel uitgerukt.

Het plaatsen van de tram op de onderstellen met een treinprofiel is precisiewerk. De tram moet voorzichtig worden opgetild en daarna moet het onderstel met de bak zakken zodat de wielen van de tram in de kommen van de asbreukwagentjes vallen. De vier vijzels moeten daarvoor precies gelijk werken, zodat er geen oneven-wichtige belasting van het onderstel ontstaat. Teamwork dus, goed om te oefenen.

Lees verder op Pagina 6

De TET tram verhuist naar het MBS depot in Boekelo

Vervolg van Pagina 5

Het dieselrangeerlocomotiefje (Sik) wordt daarna met een stang aan de tram gekoppeld, zodat er een stijve duw-trekverbinding ontstaat. Klaar voor het vervoer over de rails van de MBS. Onder begeleiding van een personenrijtuig met sik ervoor en de grote servicewagen van ProRail die voor deze gelegenheid op zijn treinwielen is gezet, wordt richting Boekelo gereden, een imposant gezicht.

In Boekelo moet er gerangeerd worden. Dat biedt de mogelijkheid om de tram te fotograferen op het stukje Gols-spoor richting Enschede. Gedacht wordt immers om in de toekomst de tram daarvan gebruik te laten maken door dit traject te elektrificeren. Een uitbreiding van het depot met een remise voor de tram is dan wel wenselijk.

De tram moest om de 'open' kant goed zichtbaar te maken op het Boekelose draaischijfje worden gedraaid. Het op en afrijden is even een spannend moment.

In het depot is er een prominente plek gezocht, dicht bij de horecavoorziening. Het weer terug op de rails zetten moet nu opnieuw gebeuren, maar dan in omgekeerde richting.

Bezoekers van de MBS kunnen nu onder het genot van een consumptie uitgebreid genieten van het zicht op onze prachtig gerestaureerde TET 1.

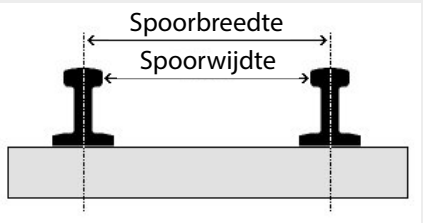

Spoorwijdte

De standaard spoorbreedte (of eigenlijk de spoorwijdte) voor treinen in Nederland en het grootste deel van Europa is bekend als 'normaalspoor'. Met spoorwijdte wordt de afstand bedoeld tussen de binnenkanten van de twee spoorstaven.
Verreweg de meest voorkomende spoorwijdte is 1435 mm. De spoorwijdte van meterspoor is 1000 mm.

▲ *De tram op de draaischijf. Op spoorwegemplacementen worden draaischijven gebruikt om locomotieven naar de gewenste rijrichting te draaien.* Foto's **Stefan Fähnrich**

▲ *Getrokken door een Sik is de tram op weg naar het depot in Boekelo. De wielen van de tram zijn geplaatst op twee asbreukwagens.*

▲ *Omdat het project door ProRail als (bij)scholingscursus werd beschouwd werd er met groot materieel uitgerukt, waaronder deze aangepaste vrachtwagen die zowel op de weg rijdt als op rails.*

Het verhaal achter de briefopener

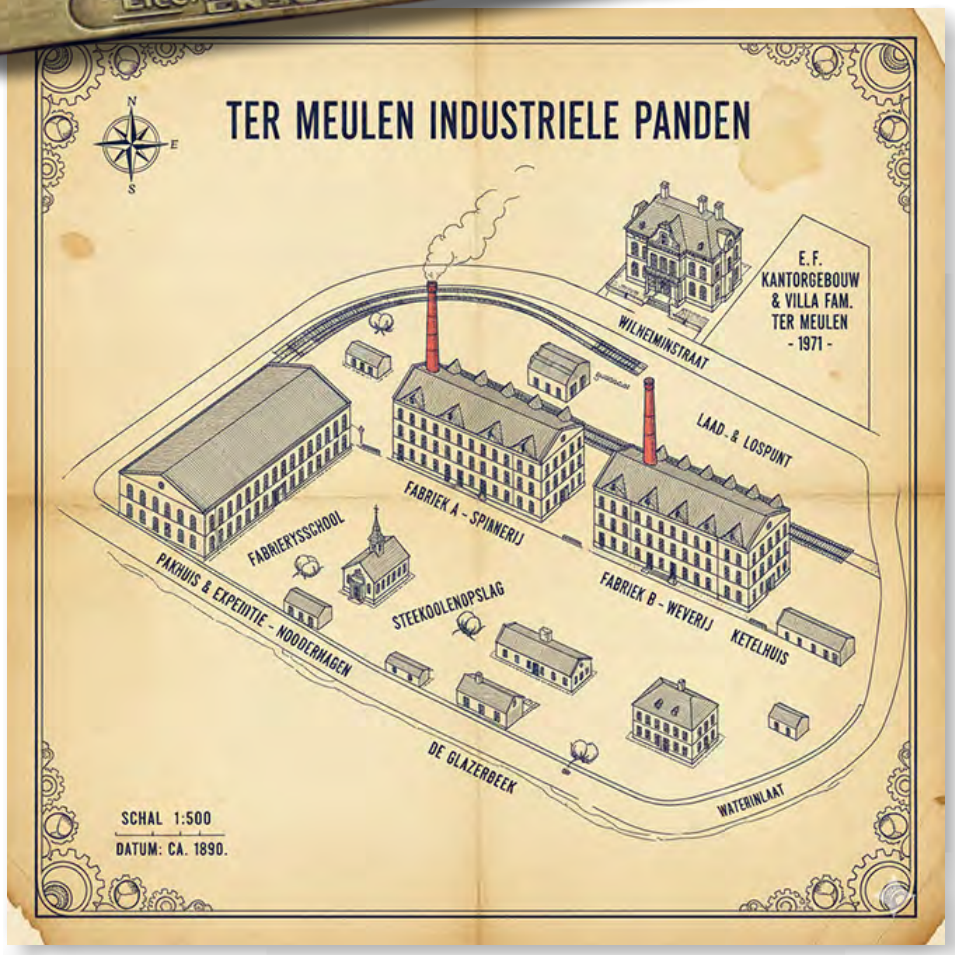

▶ In de vorige Hoesbreef van februari 2026 vroegen wij u om informatie over een briefopener van E.F. ter Meulen & Co. Electro technische fabriek Enschede.

Vrijwel direct na het verschijnen van deze 'n Hoesbreef ontvingen wij reeds enkele waardevolle reacties die wij hieronder voor u samenvatten.

Allereerst is gebleken dat het gaat om F.E ter Meulen, hetgeen hierbij is rechtgezet. Of de opdrachtgever content was met de levering van deze briefopeners wagen wij te betwijfelen. Maar de briefopener heeft ons wel aan het zoeken en denken gezet.

Uit het adresboek van Enschede uit 1939 blijkt dat het bedrijf aan de Wilhelminastraat 7 - 9 te Enschede was gevestigd.

Aanvankelijk was de zaak gevestigd aan de Noorderhagen en rond 1918 verhuisde men naar de Wilhelminastraat. Gezien de opdrachten was het wel een zaak van betekenis. Zo werd door de pastoor van de St. Josephkerk op een zondagmorgen in 1916 onder de Hoogmis aan de parochianen medegedeeld dat met goedkeuring van Z.D.H. (Zijne Doorluchtige Hoogheid) den Aartsbisschop van Utrecht binnenkort de kerk zal verrijkt worden met elektrisch licht. De uitvoering hiervan werd opgedragen aan de heer F.E. ter Meulen alhier.

Maar ook de levering en montage van de elektrische installatie van meerdere woningen van woningcorporaties werden uitgevoerd door Ter Meulen.

Verder heeft de ambachtsschool de complete elektrische licht- en krachtinstallatie, bel- en telefooninrichting en het elektrisch klokkennet te danken aan de inzet van Ter Meulen.

De familie Ter Meulen was een bekende naam in de Enschedese textielindustrie.

Ter Meulen & Co was verantwoordelijk voor de centrale verwarming en de ventilatiesystemen in het stadhuis van Enschede. In die tijd was dat een technisch hoogstandje. Het stadhuis van Enschede was een van de modernste openbare gebouwen van Nederland. Ze implementeerden systemen die zorgden voor een constante luchtverversing in de raadszaal de kantoren, wat voor die tijd zeer vooruitstrevend was.

Per 1 september 1947 is het bedrijf voortgezet onder de naam: Jansen Edison N.V. i.o.

Wat een briefopener teweeg kan brengen.

Frits Barelds

Met dank aan allen die ons van informatie hebben voorzien.

Boerderijcommissie zoekt informatie

▶ De Boerderijcommissie is voor het 'Boerderijenboek deel 5 – Twekkelo' op zoek naar informatie over boerderijen langs de Hengelosestraat.

Uit ledenlijsten van Landbouw en Melkinrichting hebben we een aantal namen van families die boer of hobbyboer waren langs de Hengelosestraat. Hiervan zouden we graag meer informatie en eventuele foto's hebben. Deze families zijn:

Truitman, wed.H.J. (huisnummer L80); Kollenhof, J.G. (huisnr. L89); Harms,B. (L94); Bosch-Westendorp, J.H. (Hengelosestr.421); Nijhuis (Bruggemorsweg 13); Buld, H.J.H. (L116); Tieberink, J.H. (L145, Hengelosestr.551); Klaaskaste, A. (L151); Heddendorp, J.G.B.A. (L179)

Van een boerderijtje aan de Hengelosestraat 589, ongeveer het grasveld voor de Kamer van Koophandel, hebben we geen bewoners. Het boerderijtje is gebouwd rond 1879 door Gerrit Jan Schukkink en eigendom geweest van Laurens Lasonder (1900-1902) en Jannes ter Mors die er in 1903 twee huizen van maakt.

Voor een update van deel 2 zijn we ook nog op zoek naar foto's van de boerderij 'de Reulver' aan de Hofteweg 250, tegenwoordig de Kiepe, nabij de Lemselobrink, bewoond door de familie Heimerink.

Heeft u informatie, neem dan contact op.

Han van Beek
johangvanbeek@gmail.com.

Onbekend maar niet onbemind

▶ *Het hoekpand op deze foto heeft als huisnummer 41 (rechts van de voordeur) en op de linker etalageruit staat de naam B. Somberg. Waar stond of staat dit pand en wat verkocht de firma Somberg?*

Uw reactie graag naar:
Jan Brummer
janbrummer@shsel.nl

Oplossing vorige Hoesbreef

▶ *De reacties op de foto van het pand van Melching & Van Ulzen waren talrijk en unaniem.*

Het fraaie winkelpand stond op de hoek van de Oldenzaalsestraat - nu De Heurne - en de Van Lochemstraat en werd tijdens de oorlog gebombardeerd.

Uit bijgaande, in 1933 verzonden ansichtkaart, zien we het pand aan de rechterkant. In 1947 is er een nieuwe winkel aan de Van Lochemstraat 8 geopend.

▲ *Een ansichtkaart uit 1933 van Melching & Van Ulzen - Royal Enfield rijwielen aan de Oldenzaalsestraat 91.*

Inmiddels heb ik contact gehad met Rita en Ineke van Ulzen, dochters van de toenmalige eigenaar Jan van Ulzen. Dankzij een omvangrijke collectie oude documenten verschijnt er in een komende editie van de Sliepsteen een artikel over de geschiedenis van deze gerenommeerde zaak.

Bijzondere vondst uit een kruipruimte

In de kruipruimte onder een woonhuis in Delden deden de bewoners onlangs een bijzonder vondst. Ze troffen er een oude houten krat aan met 16 groene en 2 bruine Grolsch beugelflessen en een losse beugel.

Op de krat, die vroeger ook wel bak werd genoemd, staat de tekst: B.D.K. Enschede. Aannemelijk is dat deze afkorting staat voor 'Brouwerij De Klok'; de oude naam van de brouwerij.

Nog een bijzonderheid is dat op drie van de porseleinen bovenzijde van de beugels niet 'De Klok' maar 'Brouwerij Hengelo', 'Frisia Enschede' met het telefoonnummer 4872 en een onleesbare naam staat vermeld. De overige doppen zijn blanco.

Frisia N.V. was de in 1921 geopende melkfabriek aan de Voortsweg 56, hemelsbreed ca.600 meter van de brouwerij verwijderd.

Over het waarom kunnen we slechts gissen. Misschien was er een tekort aan bruikbare beugels of voorzagen de klanten een bierfles van een andere beugel als de originele stuk was of verloren was gegaan.

Wie het weet mag het zeggen (schrijven).

Jan Brummer
janbrummer@shsel.nl

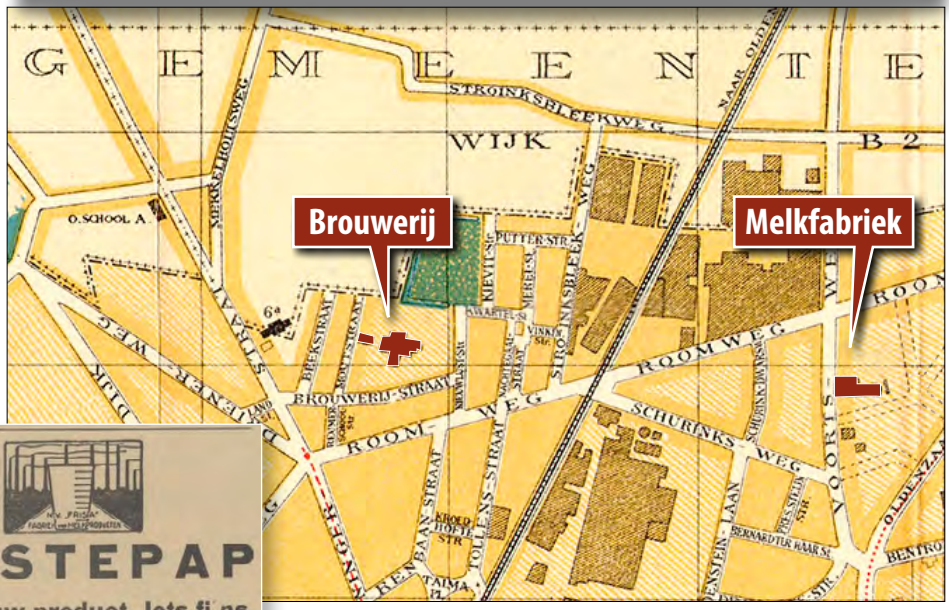

▲ *Een uitsnede uit een plattegrond van 1918. Het zwarte blokje waarbij 6a staat vermeld is de Mariakerk aan de Deurningerstraat.*
◀ *Frisia advertentie uit juli 1935.*

Contactpersonen commissies

Binnenstadcommissie
Georges Schafraad
E-mail: schafraad@gmail.com

Boerderijcommissie
Han van Beek
E-mail: boerderijcom@shsel.nl

Documentatiecentrum
Bart Jansen, tel. 06 3435 45 16
E-mail: jansebart@gmail.com

Foto- en verhalencommissie
Jan Breteler
E-mail: fotoverhalen@shsel.nl

Monumentencommissie
Ton Völker
E-mail: monumentencom@shsel.nl

Loakstenen- en begraafplaatsencommissie
Harry van der Sleen, tel. 053 852 24 94
E-mail: loakstenencom@shsel.nl

Promotiecommissie
Bart Jansen, tel. 06 3435 45 16
E-mail: jansebart@gmail.com

Redactie 'n Sliepsteen
Jan Brummer, tel. 06 2412 02 06
E-mail: janbrummer@shsel.nl

Historische Kring Glanerbrug
Joop Kwakman, tel. 06 1972 32 72
E-mail:
info@historischekringglanerbrug.eu

Commissie Sociëteitsavonden
Rita van de Wetering, tel. 06 5112 66 13
E-mail: vdweteringrita@gmail.com

ICT
Tjibbe Knol
E-mail: tjibbeknol@shsel.nl

De Museum Fabriek

twente

Belgische vluchtelingen in Enschede: 'Een nederig blijk van erkentelijkheid'

▶ Aan het begin van de Eerste Wereldoorlog was in oktober 1914 Antwerpen gevallen en duizenden Belgen sloegen op de vlucht. Onder meer naar het neutrale Nederland.
Enschede ving bijna 600 Belgische vluchtelingen op.

https://www.youtube.com/watch?v=piBOO5915YY

▲ *Ansichtkaart rond 1960 met rechts de zogenoemde 'Bervoets-Flat'.*

Raadhuisflat

▲ *Openingsadvertentie van de Raadhuisflat uit 1957.*

▶ In september 1957 werd aan het Van Loenshof de nieuwgebouwde 'Raadhuisflat' geopend, een appartementencomplex met op de begane grond de winkels van Woudstra (op de hoek met de Raadhuisstraat), Bervoets, Het Broekenhuis en de eerste zelfbedieningswinkel van Albert Heijn in Enschede. De uitgever van bijgaande ansichtkaart geeft het complex de naam 'Bervoets Flat'.

In de komende editie van de Sliepsteen, die over ca. drie weken verschijnt, staat een boeiend artikel over de Albert Heijn filiaalleider, de heer Meijerink, die in de oorlogsjaren de chef was in de eerste Albert Heijn winkel aan de Langestraat 10.

Wat schreef men elkaar een eeuw geleden

▶ ***Deze ansichtkaart is verzonden in 1901; 125 jaar geleden! Tot 1906 was de achterzijde van een ansichtkaart gereserveerd voor de naam, het adres en de woonplaats van de ontvanger en schreef de afzender het bericht op een blanco ruimte op de voorkant.***

Beste Mevrouw,
Ik dank u voor de lange brief
Ik ben er erg blij mee Broer zijn hoesten is over en mijn kies is getrokken en heb nu ook geen pijn meer Zus haar ledikantje en stoel staan al klaar Wij vinden het allen prettig dat ze komt
Vele groeten van allen en van uw toegenegen
Gerrit

Gedicht van Eitink

▶ De heer Eitink, de man van het TET-boek, was ook een verdienstelijk dichter in de Twentse streektaal. Tijdens de laatste boekenmarkt van de SHSEL kocht ik een in 1968 verschenen boekje met 32 van zijn gedichten:
'Waorum zo gow vergett'n'.

Jan Brummer

Het crocusje

Het witte köpke oet de groond,
Kikt 't crocusje vuurzichtig roond.
Meer 't is nog koald in de natuur
En 't weenter was van langn duur.

Meer iedern dag krig het meer mood,
Krop alduur wieder oet mooders schoot.
Het mos het lecht ook lang oontbeern,
Oondaanks de köölte, toch probeern.

En alle daage weer opnie-j
Geet 't hoogerop, 't is léfebrie-j.
Zo zachtjes an geet het a kluurn,
Wanneer zal 't woonder toch gebuurn?

Heel stilkes koomp nen zachtn reagn,
Zo meeld, zo zacht, o wat nen zeagn,
En kust het knöpke, gel of boont,
Gef nie-jn wasdom an de groond.

De zön dee koomp het weark voltooi-jn,
En stuk vuur stuk koomp oet de plooi-jn
Van 't crocusknöpke blad vuur blad;
Kiek wat nen riekdom, wat nen schat.

Den geln stamper in het miln,
Dee van leawnsmood zacht steet te triln.
As 'n keersnvlemke in ne lögt,
Dat al meer duur öm zuurstof vrög.

En as de zön dan geet vedwien'n,
Is 't net of 't bleumke stil geet kwien'n
Heel langzaam goat de bleadkes to,
Wocht op de zön weer, 's moorgns vro.

Zo kö-j weer van de bleumkes leern
Dat wie-j de zön nig könt ontbeern.
Het volle lecht dat gef oons mood,
De zön zoorgt vuur oons daaglijks brood.

Hennek

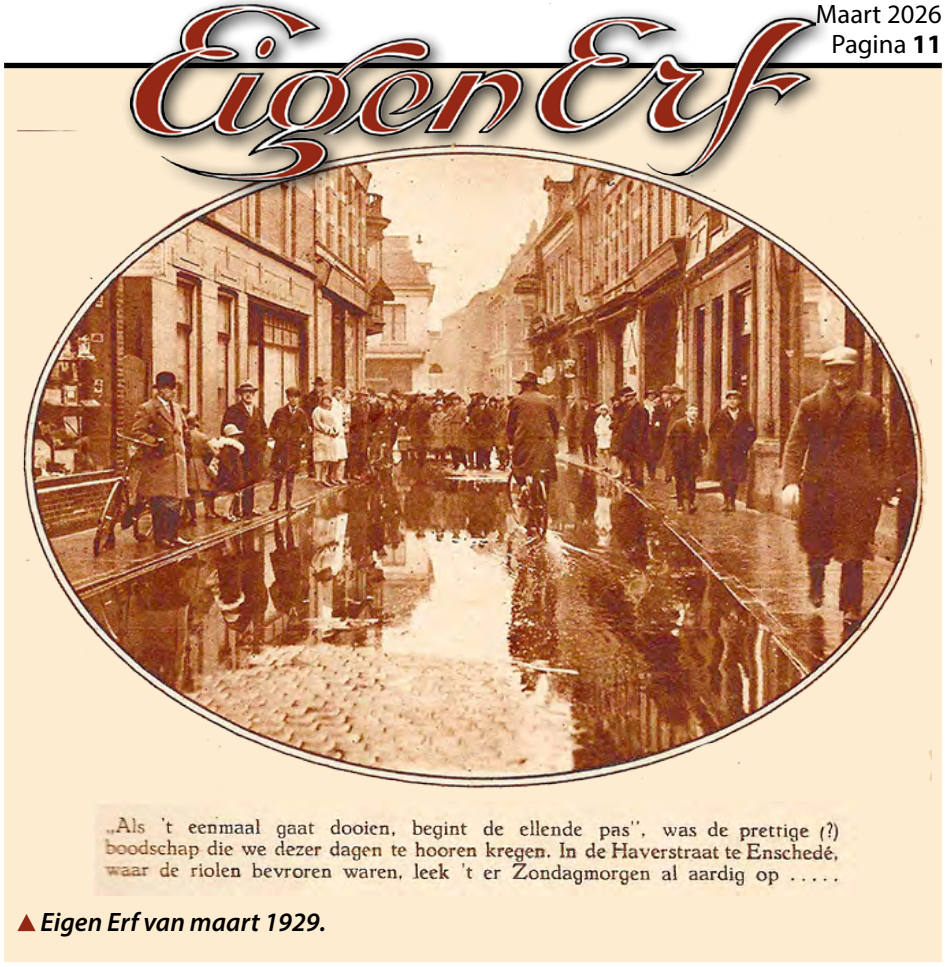

▲ ***Eigen Erf van maart 1929.***

Gezocht: opslagruimte

▶ Voor onze verzameling oude gevelstenen zijn we op zoek naar een nieuwe plek.
We zijn bezig een plek in te richten, waar ze in het centrum van Enschede voor iedereen te zien zijn.

Zoiets noem je een lapidarium. Er wordt een groot metalen rek voor ontworpen en uiteraard moeten er bordjes met uitleg bijkomen.

Maar ze liggen nu op de huidige plek in de weg en we zoeken naar een droge plek, mag ook onder een afdak, waar die pallet kan staan.

Graag bericht aan Harry van der Sleen en/of Geert Bekkering g.h.bekkering@home.nl of j.harryvandersleen@gmail.com

Met vriendelijke groet,
Geert Bekkering